

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. rugpjūčio 21 d. Nr. 21RE2-390 (AG2-286/15-2026)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Vilijos Astrauskienės ir Ingos Drąsutavičienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjui X. Y.,

2026 m. rugpjūčio 20 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai dėl Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2026 m. birželio 29 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) dalies panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2026 m. liepos 9 d. sprendimu priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. skundas atsakovei Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai, kuriuo jis prašo:

1) panaikinti Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2026 m. birželio 29 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Sprendimas) dalį, kurioje reikalaujama sumokėti želdinių atkuriamąją vertę bei apribojamas kirstinų medžių skaičius pagal 30 cm atstumo kriterijų;

2) įpareigoti atsakovę išduoti pareiškėjui leidimą savo lėšomis ir jėgomis pašalinti visus 9 savaime išaugusius klevus, augančius valstybinėje žemėje prie (duomenys neskelbtini) sklypo ribos, netaikant želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos mokesčio, vadovaujantis grėsme inžineriniams statiniams (tvoros pamatams ir lietaus nuotekų tinklams) bei būtinybe užtikrinti fizinę prieigą statinių eksploatavimui ir remontui.

Skunde nurodo, jog jis nuosavybės teise valdo žemės sklypą, tvorą bei privatų lietaus nuotekų tinklą, esančius adresu (duomenys neskelbtini). Paaiškina, jog su jam priklausančia žemės sklypo rytine riba ribojasi žemė, kurios patikėtinė yra Klaipėdos miesto savivaldybės administracija. Pažymi, jog šioje valstybinėje žemėje tiesiogiai prie jo sklypo tvoros pamatų ir virš jam priklausančių lietaus nuotekų tinklų yra suvešėję savaime išaugę saugotini želdiniai. Paaiškina, kad nuo 2025 m. gruodžio mėn. teikė atsakovei prašymus leisti savo lėšomis ir jėgomis pašalinti šiuos medžius, netaikant želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos, nes medžiai savo kamienais ir inkarinėmis šaknimis mechanškai spaudžia, deformuoja ir griauja jo privataus sklypo tvoros betoninius pamatų blokus bei kelia tiesioginę fizinio sugadinimo grėsmę lietaus nuotekų tinklams. Nurodo, jog 2026 m. birželio 29 d. gavo Sprendimą, kuriuo sutinkama išduoti leidimą kirsti tik tuos klevus, kurie nuo tvoros pamato auga iki 30 cm atstumu, tačiau iškeliama sąlyga – reikalaujama sumokėti jų atkuriamąją vertę. Su tokiu reikalavimu nesutinka, nes medžiai auga pažeisdami normatyvus, o jis darbus sutinka atlikti pats, todėl mano, kad atsakovė privalo išduoti leidimą, netaikydama jokių finansinių kompensacijų.

Tvirtina, jog atsakovė, sutikdama, kad dalį medžių šalinti galima, pripažino faktą, kad šie savaiminiai želdiniai auga netinkamoje vietoje ir kelia realią grėsmę gretimam privačiam turtui. Pažymi,

jog pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 4.42 straipsnį ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymą, atsakovė privalo užtikrinti, kad jo žemėje augantys objektai nedarytų žalos kaimynams.

Taip pat mano, kad atsakovė Sprendime nurodė subjektyvų 30 cm atstumo nuo tvoros kriterijų. Tvirtina, kad jokiame teisės akte ar statybos reglamente toks ribojimas neegzistuoja. Teigia, jog klevų inkarinių šaknų sistema plečiasi kur kas plačiau – medžiai, augantys 50 cm ar 1 metro atstumu, savo storiosiomis šaknimis lygiai taip pat sėkmingai ardo betoninius pamatų blokus bei keičia po jais esančio grunto tankį. Be to, per arti sklypo ribos suvešėję medžiai fiziškai blokuoja priėjimą prie tvoros konstrukcijų. Dėl to jis yra dalinai praradęs techninę galimybę vykdyti teisėtą savo turto priežiūrą.

Pažymi, jog atsakovė atsisakymą taikyti atkuriamosios vertės kompensacijos išimtį grindžia tuo, kad Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 8 punktas taikomas tik pastatams (statiniams su stogu), tačiau ignoravo tai, kad dalis šalinintų medžių auga virš jam nuosavybės teise priklausančių lietaus nuotekų tinklų, kurie yra inžineriniai statiniai. Nurodo, jog kita dalis medžių fiziškai naikina tvoros pamatus, pamatai teisiškai yra statinio konstrukcinė dalis. Atkreipia dėmesį, kad Želdynų įstatymo 13 straipsnio tikslas yra netaikyti mokesčio, kai medžiai gadina statinius ar auga jų apsaugos zonose. Kadangi šiuo atveju realiai naikinami du inžineriniai statiniai (tinklai ir tvora), todėl atsakovės aiškinimas, kad išimtis galioja tik pastatams su stogu, vertintina kaip formalus ir neteisingas įstatymo taikymas pareiškėjo nenaudai.

Mano, kad Sprendimas priimtas formaliai, pažeidžiant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintus objektyvumo, išsamumo ir bendradarbiavimo principus.

Pareiškėjas Komisijos posėdžio metu prašė tenkinti skundą jame ir posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Atsakovė Klaipėdos miesto savivaldybės administracija atsiliepimu su pareiškėjo skundu nesutinka ir prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodo, jog Klaipėdos miesto savivaldybės administracija yra priėmusi sprendimą leisti pareiškėjui savo lėšomis pašalinti želdinius valstybinėje žemėje, esančioje prie žemės sklypo adresu (duomenys neskelbtini). Pažymi, jog pareiškėjo ketinimas savarankiškai finansuoti želdinių šalinimo darbus neturi jokios įtakos želdinių atkuriamosios vertės apskaičiavimo ir kompensacijos sumokėjimo pareigai.

Paaikšina, jog vadovaujantis Želdynų įstatymo 13 straipsnio 1 dalimi, saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas galimas tik gavus savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą ir sumokėjus želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją, išskyrus įstatyme aiškiai nustatytus atvejus, kai ši kompensacija neskaičiuojama. Teigia, jog Klaipėdos miesto savivaldybės administracija, vertindama pareiškėjo prašymą, vadovaujasi tik turimais duomenimis ir dokumentais. Nurodo, jog tik vienas iš palei tvorą augančių klevų patenka į paviršinio vandens tinklo apsaugos zoną.

Tvirtina, jog remiantis turima informacija, kiti saugotini želdiniai (klevai), augantys ties sklypo riba, į požeminių tinklų apsaugos zonas nepatenka. Pareiškėjas nepateikė nei požeminių tinklų topografinės medžiagos, nei dokumentų, patvirtinančių požeminių tinklų ar tvoros gadinimo faktą. Vizualinės apžiūros metu tvoros pažeidimų nenustatyta. Atkreipia dėmesį, kad Želdynų įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje nustatytos išimtys, kurioms esant želdinių atkuriamoji vertė neskaičiuojama. Savivaldybė įvertino visas įstatyme numatytas išimtis ir nustatė, kad nė viena jų šiuo atveju netaikoma, išskyrus vieną klevą, augantį paviršinių nuotekų tinklo apsaugos zonoje. Nustatytas išimčių sąrašas yra baigtinis. Nors pareiškėjas teigia, kad tvora yra pastato dalis, tačiau pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 37 dalį, pastatas yra stogu dengtas statinys, kurio didžiąją dalį sudaro patalpos. Tvora priskiriama inžineriniams statiniams (užtvarams), todėl Želdynų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 8 punkte numatyta išimtis („gadina pastato pamatus ar kitas jo dalis“) netaikoma.

Paaikšina, jog Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos nurodytas preliminarus 30 cm atstumas nuo tvoros, kur sutinkama išduoti leidimą šalinti saugotinius želdinius nėra nustatytas jokių teisės aktu, reglamentuojančiu saugotinių želdinių apsaugą ar jų atstumus iki statinių ar inžinerinių statinių. Todėl šis dydis negali būti laikomas teisiškai reikšmingu kriterijumi sprendžiant dėl želdinių šalinimo. Minėtas atstumas vertinamas tik kaip praktinis orientyras, padedantis įvertinti želdinių artumą prie tvoros, jų šaknyso išplitimą ir galimą poveikį inžinerinio statinio eksploatavimui, tačiau jis

nesukuria savarankiško teisinio pagrindo pripažinti, kad želdiniai gadina statinį ar kelia grėsmę jo stabilumui.

Tvirtina, kad pareiškėjo prašymui nėra viena iš Želdynų įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje numatytų išimčių netaikoma, želdinių atkuriamosios vertės apskaičiavimas yra privalomas ir negali būti eliminuotas.

Atkreipia dėmesį, kad Komisija negalėtų tenkinti pareiškėjo reikalavimo įpareigoti atsakovę išduoti leidimą, nes Komisijai nėra suteikta teisė priimti sprendimą įpareigojantį atsakovę priimti konkretų sprendimą.

Mano, kad atsakovė tinkamai veikė jai teisės aktuose nustatytų kompetencijų apimtyje, įvertino visas objektyvias aplinkybes ir priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą, kurio nėra teisinio pagrindo naikinti.

Atsakovės atstovas Komisijos posėdyje nedalyvavo, apie posėdžio laiką ir vietą atsakovei pranešta tinkamai.

Pareiškėjas papildomuose paaiškinimuose nurodo, kad nors pripažįstama, kad 30 cm atstumo kriterijus nėra nustatytas teisės aktuose, juo remiamasi sprendžiant dėl medžių šalinimo. Be to, procedūros metu atsakovė keitė poziciją, remdamasi skirtingais motyvais (papildomų duomenų poreikiu, tvoros registracijos nebuvimu, tvoros nepripažinimu pastatu), nors kartu pripažino galimą medžių poveikį statiniui.

Nurodo, jog atsakovė apsiribojo vizualine apžiūra ir nenustatė akivaizdžių pažeidimų, tačiau nevertino medžių šaknų sistemos, poveikio konstrukcijoms, tvoros priežiūros, remonto ir naudojimo galimybių. Teigia, jog sąvoka „gadina“ neturėtų reikšti, kad būtina laukti realios ir akivaizdžios žalos atsiradimo. Pakanka objektyvaus ir vykstančio neigiamo poveikio, nes priešingas aiškinimas prieštarautų protingumo ir nuosavybės apsaugos principams.

Tvirtina, jog nors tvora nelaikoma pastatu, ji yra teisėtas inžinerinis statinys, kurio apsauga taip pat yra saugoma teisės.

Teigia, jog net jei nebūtų pritarta visų medžių pašalinimui, reikėtų svarstyti bent dalies jų pašalinimą, nes kai kurie medžiai auga per tankiai ir konkuruoja dėl augimo erdvės, o jų retinimas atitiktų įprastą želdinių tvarkymo praktiką.

Atkreipia dėmesį, jog atsakovė iš esmės neprieštarauja bent dalies medžių pašalinimui, todėl želdinių išsaugojimo tikslas nėra siekiamas. Dėl to pareiga mokėti atkuriamosios vertės kompensaciją tampa papildoma finansine našta, kurios būtinybė ir proporcingumas nebuvo tinkamai pagrįsti.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 6 dalimi, numatančia, jog bylos šalių ir (ar) jų atstovų neatvykimas į administracinių ginčų komisijos posėdį, jeigu jiems buvo apie tai tinkamai pranešta, nėra kliūtis nagrinėti skundą (prašymą) ir priimti sprendimą, ginčas išnagrinėtas atsakovės atstovui nedalyvaujant.

Skundas tenkintinas iš dalies.

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2026 m. birželio 29 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) dalies, kuria reikalaujama sumokėti želdinių atkuriamąją vertę bei apribojamas kirstinų medžių skaičius pagal 30 cm atstumo kriterijų, teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašas patvirtina, kad pareiškėjas bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise kartu su sutuoktine Z. Y. valdo žemės sklypą, gyvenamąjį namą, vandentiekio tinklus, nuotekų šalinimo tinklus, esančius adresu (duomenys neskelbtini). Bylos duomenimis taip pat nustatyta, jog minėtame žemės sklype pareiškėjui priklauso tvora (duomenys neskelbtini) bei privatus lietaus nuotekų tinklas.

Pareiškėjas 2026 m. gegužės 26 d. prašymu (toliau – ir Prašymas) kreipėsi į Klaipėdos miesto savivaldybės administraciją, prašydamas: 1) išduoti leidimą pašalinti savaime išaugusius klevus, augančius prie žemės sklypo adresu (duomenys neskelbtini); 2) vadovautis Želdynų įstatymo 13 straipsniu ir šiam leidimui netaikyti želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos mokesčio. Prašyme nurodė, jog Prašymu pateikia fotofiksacijas, įrodančias daromą žalą pareiškėjo turtui. Nurodė, kad kaip

matyti iš pateiktų nuotraukų, klevo kamienas yra visiškai prigludęs prie pareiškėjo sklypo tvoros betoninės pamato konstrukcijos, medžiui plečiantis į plotį, pamatas patiria nuolatinį mechaninį spaudimą. Pažymėjo, jog dėl želdinio fizinio artumo ir kamienų padėties prie tvoros, nėra galimybės atlikti teisėtą savo turto techninę priežiūrą, pamatų atnaujinimą ar tvoros remonto darbus. Pareiškėjas Prašyme nurodė, jog darbus įsipareigoja organizuoti ir atlikti savo lėšomis, užtikrindamas saugias darbo sąlygas.

Klaipėdos miesto savivaldybės administracija (toliau – ir Administracija) Sprendime nurodė, jog dėl galimo turto gadinimo būtų galima svarstyti sprendimo išduoti leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius priėmimą tik tiems klevams, kurie nuo pareiškėjo sklypo tvoros pamato auga iki 30 cm atstumu ir arčiau. Tačiau tokiais atvejais želdinių atkuriamoji vertė būtų skaičiuojama. Taip pat pažymėta, kad nagrinėjamu atveju nei viena iš Želdinių įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje numatytų išimčių, kada želdinių atkuriamoji vertė neskaičiuojama, negali būti taikoma, nes nurodyti želdiniai yra geros būklės, nepatenka į požeminių tinklų apsaugos zonas, negadina pastato pamatų ar kitų jo dalių ir neatitinka kitų šiame straipsnyje nustatytų išimčių. Atkreipė dėmesį, kad Želdynų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 8 punkte numatyta išimtis dėl želdinių atkuriamosios vertės neskaičiavimo taikoma tik tais atvejais, kai želdiniai gadina pastatus, o pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymą pastatas apibrėžiamas kaip apdengtas stogu statinys, kurio didžiausią dalį sudaro patalpos. Nurodė, jog todėl ši išimtis želdiniams, augantiems prie tvoros, netaikytina.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, (toliau – ir Taisyklės) ir kiti teisės aktai.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 26 punkte numatyta, kad savarankiškoji (Konstitucijos ir įstatymų nustatyta (priskirta) savivaldybių funkcija yra kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimas ir apskaita, atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimo, šių sklypų kadastro duomenų nustatymo ir jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą organizavimas.

Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 6 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta, kad aplinkos apsaugos valdymą savivaldybių teritorijose įstatymų nustatyta tvarka vykdo vietos savivaldos atitinkamos institucijos, kurios atsako už šiuo įstatymu joms priskirtų funkcijų vykdymą. Savivaldybių institucijos, saugodamos aplinką, užtikrindamos vietos gyventojų teisę į švarią aplinką, gerindamos aplinkos kokybę savivaldybės teritorijoje ir organizuodamos aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų įgyvendinimą, be kita ko, organizuoja ir (ar) vykdo savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, naujų želdynų kūrimą ir želdinių veisimą, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimą ir apskaitą, dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingus, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingus medžius ir krūmus skelbia saugotinais želdiniais (Aplinkos apsaugos įstatymo 6 straipsnio 7 dalies 7 punktas).

Želdynų įstatymo tikslas – nustatyti želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, taip pat visuomeninius santykius, užtikrinančius kraštovaizdžio ir urbanistinės aplinkos savitumą ir kokybę (1 straipsnio 1 dalis). Vietos savivaldos institucijų funkcijas želdynų priežiūros srityje detalizuoja Želdynų įstatymas, kurio 5 straipsnyje išvardyti savivaldybėms, atsakingoms už želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, želdynų kūrimo, želdinių veisimo valdymą, priskirti įpareigojimai. Savivaldybių vykdomosios institucijos ar jų įgalioti savivaldybių administracijų direktoriai atlieka želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo, želdinių veisimo, želdynų ir želdinių inventorizavimo darbų priežiūrą (Želdynų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 6 punktas). Želdynų įstatymo 11 straipsnio 1 dalis numato, jog už želdynų ir želdinių apsaugą atsako želdynų ir želdinių savininkai ar valdytojai. Želdynų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 8 punkte numatyta, jog želdinių atkuriamosios vertės kompensacija neskaičiuojama ir apie tai pažymima leidime arba sprendime, kai saugotini želdiniai gadina pastato pamatus ar kitas jo dalis. Želdynų ir želdinių

inventorizavimo ir apskaitos tikslas – surinkti, apibendrinti ir šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka viešinti duomenis apie želdynų ir želdinių rūšinę sudėtį, plotus, želdinių parametrus, būklę, sudaryti sąlygas šiuos duomenis naudoti planuojant ir projektuojant želdynus, planuojant želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, vertinant želdynų plotų atitiktį teisės aktuose nustatytoms želdynų normoms ir nustatant želdynų ir želdinių būklės pokytį (Želdynų įstatymo 15 straipsnio 1 dalis). Pagal Želdynų įstatymo 15 straipsnio 3 dalį, želdynai ir želdiniai inventorizuojami visoje savivaldybės teritorijoje, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą.

Želdynų ir želdinių inventorizavimo savivaldybės lygiu periodiškumą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-5 patvirtintos Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklės. Organizuodamos ir vykdydamos medžių ir krūmų priežiūros darbus savivaldybės privalo vadovautis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. D1-45 patvirtintomis Medžių ir krūmų, vandens telkinių, esančių želdynuose, priežiūros taisyklėmis.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2024 m. kovo 27 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-11-1188/2024 yra konstatavusi, kad Vietos savivaldos įstatyme savivaldybei numatyta bendroji savivaldybės teritorijoje esančių želdynų, želdinių apsaugos, tvarkymo ir kūrimo pareiga yra detalizuota Želdynų įstatyme, pagal kurį būtent savivaldybei tenka pareiga organizuoti valstybinėje ir savivaldybei priskirtoje žemėje esančių želdinių apsaugą, pertvarkymą ir priežiūrą.

Regionų administracinis teismas 2026 m. balandžio 21 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eI2-5079-423/2026, analizuodamas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką bei aptartą teisinį reguliavimą, padarė išvadą, kad savivaldybė, būdama atsakinga už jos teritorijoje esančių želdynų ir želdinių inventorizavimą ir apskaitą, vykdydama jų būklės stebėseną, organizuodama želdinių ir želdynų priežiūrą, privalo nustatyti konkretaus medžio fiziologinę būklę (gyvybinę funkciją), užtikrinti, kad jos teritorijoje augantys medžiai ir kiti želdiniai nekeltų grėsmės žmonėms, jų turtui ir sveikatai, nepriklausomai nuo to yra ar nėra pranešimų apie galimai pavojų keliančius medžius.

Remiantis aptartu teisiniu reguliavimu bei teismų išaiškinimais, sprendžiant, jog savivaldybėms yra nustatyta pareiga rūpintis želdynais, juos tvarkyti, taip pat užtikrinti, kad želdynai nedarytų žalos asmenų turtui, nepaisant ar yra gaunami pranešimai, ar ne.

Šiame kontekste Komisija taip pat pažymi, jog VAI 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAI 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Be kita ko, pažymėtina, kad atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šis principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir kt.). Iš gero administravimo principo išplaukia ir pareiga imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdam administracinę procedūrą (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. liepos 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015).

VAI 10 straipsnio 5 dalies 5, 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021). Taigi, administraciniame sprendime turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Viešojo administravimo sistamai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį

valdžios institucijos sprendimą. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą (šiuo atveju Komisiją), nagrinėjančią tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-212/2012). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022 ir kt.).

Kaip matyti iš bylos medžiagos, pareiškėjas ne kartą (2025 m. gruodžio 14 d., 2026 m. vasario 18 d. prašymais, 2026 m. balandžio 6 d. skundu, 2026 m. gegužės 26 d. prašymu) kreipėsi į atsakovę, prašydamas leisti kirsti, pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, kadangi klevai yra arti tvoros pamato, kai kurie remiasi į tvorą, laikui bėgant galimas pamato ir tvoros pažeidimas, kiti želdiniai peraugę, prastos būklės. Paskutiniu atsakovei 2026 m. gegužės 26 d. teiktu prašymu pareiškėjas prašė: 1) išduoti leidimą pašalinti savaime išaugusius klevus, augančius prie žemės sklypo adresu (duomenys neskelbtini); 2) vadovautis Želdynų įstatymo 13 straipsniu ir šiam leidimui netaikyti želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos mokesčio. Prašyme nurodė, jog jam nuosavybės teisės pagrindu priklausančiai tvorai yra daroma žala. Taip pat pateikė nuotraukas, iš kurių matosi, kad medžiai auga šalia pareiškėjo tvoros. Iš atsakovės teiktų atsakymų pareiškėjui, matyti, jog iš pradžių atsakovė neišdavė leidimo pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, taip pat atsakovė raštuose buvo pažymėjusi, kad tvora nėra įregistruota Nekilnojamojo turto registre, todėl nėra pagrindo konstatuoti galimą jos pažeidimą kaip registruoto turto sugadinimą (atsakovės 2026 m. vasario 11 d. ir 2026 m. balandžio 2 d., 2026 m. balandžio 30 d. raštai). Tačiau kaip matyti iš paskutiniojo atsakovės rašto – šioje byloje skundžiamo Sprendimo, jame atsakovė pakeitė poziciją ir sprendė, jog savivaldybės administracija, įvertinusi faktines aplinkybes, dėl galimo turto gadinimo būtų galima svarstyti sprendimo išduoti leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius priėmimą tik tiems klevams, kurie nuo pareiškėjo sklypo tvoros pamato auga iki 30 cm atstumu ir arčiau.

Vertinant aptartas aplinkybes, Komisija sprendžia, jog atsakovė, nagrinėdama pareiškėjo prašymus dėl galimai daromos žalos jo turtui (tvorai, lietaus nuotekų tinklams), jų išsamiai nenagrinėjo, nesiaiškino, kokia galimai daroma žala, nesurinko visų duomenų, reikalingų pagrįstam sprendimui priimti. Nors atsakovė 2026 m. rugpjūčio 19 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini) nurodė, kad patikrinimus vietoje / apžiūras atliko, o patikrinimo rezultatus nurodė Sprendime, tačiau jokių dokumentų apie atliktus patikrinimus / apžiūras nepateikė. Atsakovė nurodė, kad atskiras patikrinimo dokumentas nebuvo pildomas, todėl pateikti dokumentų, kuriais įforminti minėti patikrinimai, negali. Pareiškėjas Komisijos posėdžio metu nurodė, jog atsakovės specialistai apžiūrą buvo atlikę iki jo prašymų teikimo atsakovei, tačiau po to, kai buvo kreiptasi į atsakovę dėl medžių daromos žalos, jokia apžiūra nebuvo atlikta, nebuvo nustatinėjama galima žala jo turtui. Todėl tai vertinant, nėra aišku, ar atsakovė, gavusi pareiškėjo prašymą dėl medžių šalinimo ir galimos daromos žalos, atliko apžiūrą ir jei taip, kokius veiksmus atliko, t. y. ar matavo medžių atstumą nuo tvoros, šakų ir šaknų išsikerojimą, įvertino galimą žalą ir kt. Pažymėtina, jog atsakovė Sprendime nurodė, jog atsakovė sutinka, kad būtų šalinami medžiai, kurie nutolę ne daugiau nei 30 cm atstumu, tačiau iš Sprendimo turinio nėra aišku, kokių teisės aktu ar faktinėmis aplinkybėmis remiantis buvo priimtas toks sprendimas. Atkreiptinas dėmesys, jog pati atsakovė atsiliepime pripažino, jog skundžiamame Sprendime nurodytas preliminarus 30 cm atstumas nuo tvoros, kur sutinkama išduoti leidimą šalinti saugotinus želdinius, nėra nustatytas jokių teisės aktu, reglamentuojančiu saugotinių želdinių apsaugą ar jų atstumus iki statinių ar inžinerinių statinių. Vadinas, tokia atsakovės išvada, kuria padaryta nesivadovaujant jokiais duomenimis nei teisės aktais, negali būti laikoma teisėta, pagrįsta ir atitinkanti VAI 10 straipsnio 5 dalies 5, 6 punktų reikalavimus. Be to, kaip ir minėta, savivaldybėms yra nustatyta pareiga rūpintis želdynais, juos tvarkyti,

taip pat užtikrinti, kad želdynai nedarytų žalos asmenų turtui. Šiuo atveju, atsakovė, nagrinėdama pareiškėjo prašymą ir jam nurodydama, kad pašalinus turi sumokėti želdinių atkuriamąją vertę, nesiaiškino daromos žalos pareiškėjo turtui ir ar pati atsakovė neturi imtis priemonių, dėl ko pareiškėjui galėtų būti nenustatytas reikalavimas sumokėti želdinių atkuriamąją vertę.

Komisija, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, daro išvadą, jog skundžiama Sprendimo dalis yra nepagrįsta teisės aktais, faktinėmis aplinkybėmis, o pareiškėjo prašymas išnagrinėtas pažeidžiant išsamumo, įstatymo viršenybės, gero administravimo principus, yra neteisėta ir nepagrįsta, todėl naikintina kaip neatitinkanti VAI 10 straipsnio 5 dalies 5, 6 punktų reikalavimų.

Pareiškėjas skundu taip pat prašo įpareigoti atsakovę išduoti jam leidimą savo lėšomis ir jėgomis pašalinti visus 9 savaimė išaugusius klevus, augančius valstybinėje žemėje prie (duomenys neskelbtini) sklypo ribos, netaikant želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos mokesčio, vadovaujantis grėsme inžineriniams statiniams (tvoros pamatams ir lietaus nuotekų tinklams) bei būtinybe užtikrinti fizinę prieigą statinių eksploatavimu ir remontui.

Pažymėtina, jog Komisija neatlieka viešojo administravimo funkcijų, taip pat ir nepriima sprendimų, kurie priskirti viešojo administravimo subjektams (žr., pvz., LVAT 2022 m. vasario 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-103-756/2022; 2020 m. vasario 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-169-624/2020 ir kt.), todėl negali įpareigoti viešojo administravimo subjektą atlikti konkretaus turinio įpareigojimą, o gali tik pavesti iš naujo atlikti veiksmus, kurie pripažinti atliktais netinkamai. Komisija tik vertina viešojo administravimo subjekto atliktų arba neatliktų veiksmų teisėtumą. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo išvestinis reikalavimas tenkinamas iš dalies ir atsakovė įpareigojama iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu, pareiškėjo skundas tenkinamas iš dalies.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktais, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo X. Y. skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2026 m. birželio 29 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) dalį, kurioje reikalaujama sumokėti želdinių atkuriamąją vertę bei apribojamas kirstinų medžių skaičius pagal 30 cm atstumo kriterijų.

Įpareigoti atsakovę Klaipėdos miesto savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Kitoje dalyje skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Evaldas Ambrozaitis

Komisijos narės

Vilija Astrauskienė

Inga Drąsutavičienė